

فلسفه جغرافیا

خلاصه درس و نکات

به همراه تستهای کنکور کارشناسی ارشد
دانشگاه سراسری و آزاد با پاسخ تشریحی

گ آورندگان:

درسی سمائی کورعباسلو

(کارشناس ارشد فقه و اجرائی حقوق)

حیدر حاهدی کورعباسلو

فرشته بیرامعلی کیوی

(کارشناس ارشد جغرافیای طبیعی / ژئومورفولوژی) (کارشناس ارشد جهانگردی)

شبکه گردشگری اولدوز توریزم

www.UlduzTourism.com

سرشناسه : سمایی کورعباسلو، موسی
 عنوان و نام پدیدآور : فلسفه جغرافیا (خلاصه درس و نکات به همراه تستهای کنکور کارشناسی ارشد
 دانشگاه سراسری و آزاد با پاسخ تشریحی)
 مشخصات نشر : تهران: آوای ظهور، ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری : ۲۰۳ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۵۶-۰۵-۲
 وضعیت فهرست نویسی : فیپای مختصر
 شناسه افزوده : بیرامعلی کیوی، فرشته
 شناسه افزوده : جاهدی کورعباسلو، حمید
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۸۹۲۰۲

شناسنامه کتاب

عنوان کتب : فلسفه جغرافیا (خلاصه درس و نکات به همراه تستهای کنکور کارشناسی ارشد دانشگاه
 سراسری و آزاد با پاسخ تشریحی)
 مؤلفین : موسی کورعباسلو، فرشته بیرامعلی کیوی، حمید جاهدی کورعباسلو.
 ناشر : آوای ظهور
 نوبت چاپ : اول ۱۳۹۴
 تیراژ : ۱۰۰ نسخه
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۵۶-۰۵-۲
 چاپ و صحافی : سعید دانش
 قیمت : ۱۴۰۰۰۰ ریال

انتشارات آوای ظهور

خیابان انقلاب - نرسیده به خیابان ۱۲ فروردین - جنب کتابفروشی عصر دانش -

طبقه زیرین پلاک ۱۳۳۲ - کتابفروشی فجر تهران - تلفن: ۶۶۴۱۴۱۰۹

www.Gahremanzadeh.ir

خیابان انقلاب - بعد از خیابان منیری جاوید - پاساژ کتابسرای اندیشه -

طبقه همکف - واحد ۵ - کتابفروشی آوای ظهور - تلفن: ۶۶۴۷۷۶۷۲

مقدمه:

جغرافیا علمی است که در مرحله اول طبق فلسفه ذاتی خود باید در خدمت مردم، آزادی، عدالت اجتماعی، ارتقاء سطح کیفی زندگی مردم، اعم از جسمی، مادی و معنوی باید باشد. جغرافیا باید در حفظ صلح و امنیت ملی، منطقه‌ای و جهانی بکوشد و در جهت حفظ حرمت و شرافت انسان و حقوق بشر تلاش کند.

استاد ارنامه مرحوم دکتر شکویی، چنین اظهار می‌دارد: «در زمان ما بیش از هر زمان دیگری، جغرافیدانان به رسالت و حقانیت حرفه خود در زمینه آماده سازی نواحی جغرافیایی جهت بهروزی محیط‌های انسانی، رس و متقدم می‌باشند. فلسفه جغرافیا از عمومی ترین قوانین حاکم بر روابط انسان و محیط بحث و گفتگی می‌کند».

برای درک مفهوم جغرافیا با توجه به اینکه در سیر تکوینی این دانش کهن، دیدگاه‌ها، اندیشه‌ها و مکتب‌های فلسفی بی‌شمار مؤثر بوده و یا در بطن این علم رشد کرده اند، بنابراین بایستی ابتدا به معرفی و شناخت این اندیشه‌ها همگامی داشت و سیر تکامل جغرافیا را از نظرگاه مکتب فلسفی نگریست. در نگاره حاضر، سعی شد است با آوردن و نگاهی جامع به منابع موجود در فلسفه علم جغرافیا به نگارش کتابی در این باب پرداخته شود که حاوی تمامی مطالب مورد نیاز دانشجویان و بالخصوص داوطلبان آزمون‌های رشته‌های جغرافیا (تمام گرایش‌ها) باشد. به نحوی که دانشجویان و داوطلبان عزیز به راحتی و در قالب یک کتاب به تمام مطالب کتابهای موجود در این زمینه دسترسی داشته باشند.

کتاب حاضر شامل سه فصل به شرح زیر می‌باشد:

فصل یکم: فلسفه و علم جغرافیا را با تأکید بر مفهوم جغرافیا و سیر تکوین این علم، مورد بررسی قرار داده است.

فصل دوم: در این فصل روش‌ها و مفاهیم جغرافیایی مورد بحث قرار گرفته است؛ و شامل دو قسمت می‌باشد: قسمت اول به روش‌ها و دیدگاه‌های فلسفی در این رشته می‌پردازد و در قسمت دوم مفاهیم جغرافیایی بررسی می‌شود.

فصل سوم: نظریات و پارادایم‌های جغرافیایی را مورد مطالعه و تأکید قرار داده است. این فصل نیز برای سهولت مطالعه و درک بهتر، به دو قسمت تقسیم شده است: در قسمت نخست به نظریات مطرح شده در علم جغرافیا از گذشته تا کنون و نظریه پردازان این علم اشاره شده و در قسمت دوم به پارادایم‌های مسلط در علم جغرافیا پرداخته شده است.

در تمامی فصول پس از اتمام فصل، پرسش‌های چهارگزینه‌ای متناسب با مطالب هر فصل به همراه پاسخ‌های تشریحی، آورده شده که این پرسش‌ها تماماً از آزمون‌های سراسری و دانشگاه آزاد رشته جغرافیا و برنامه ریزی توریسم از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۱ گرفته شده است. برای اطلاع خوانندگان، سال آزمون هر سوال در ادامه همان سوال آورده شده است.

در پایان کتاب نیز ۱۰۰ نمونه سوال چهارگزینه‌ای طراحی و آورده شده است که دانشجویان و داوطلبان گرامی قادر باشند میزان آمادگی خود را پس از مطالعه کتاب مورد آزمون قرار دهند. آنچه در این نگاره آمده است، اولین تلاش برای گردآوری مجموعه کتاب‌های فلسفه جغرافیاست. نویسنده تلاش نموده است تا نگاره‌ای را تقدیم خوانندگان نماید که از حیث مطالب مورد نیاز، جامع و از حیث مطالب پراکنده و غیر ضروری، مانع باشد تا خوانندگان گرامی در آن واحد به مطالب تمام کتاب‌های مورد استفاده آگاهی داشته و نیز در مدیریت زمان توفیق بیشتری داشته باشند. همچنین با توجه به اینکه فهرست و طبقه‌بندی مطالب در کتاب‌های فلسفه جغرافیا برای درک خوانندگان کمی دشوار می‌نماید، لذا در کتاب حاضر سعی شده تا فهرست مطالب به نحوی تنظیم گردد که خوانندگان بتوانند طبقه‌بندی و فهم بهتری از مطالب داشته باشند.

در ارائه و انتشار این کتاب بر خود ارم می‌دانم که از زحمات و راهنمایی‌های سودمند جناب آقای حمید جامدی کورعباسلو مدیریت محترم شرکت اولدوز توریسم سپاسگذاری نمایم. امید است که کتاب حاضر مورد پسند و استفاده علاقه‌مندان گرامی قرار گیرد.

فرشته بیرامعلی کیوی

زمستان ۹۳

۱۱	فصل یکم: فلسفه علم جغرافیا
۱۱-۱	۱-۱-۱- فلسفه و قلمرو آن
۱۴	۱-۱-۲- تفکرات فلسفی و جغرافیا
۱۶	۱-۱-۳- تقسیمات جغرافیا
۱۶-۱	۱-۱-۳-۱- جغرافیای طبیعی
۱۷-۲	۱-۱-۳-۲- جغرافیای انسانی
۱۸-۶	۱-۱-۳-۶- ترکیب سه گانه جغرافیا
۱۸-۷	۱-۱-۳-۷- جغرافیا و سایر رشته‌های علمی
۱۹-۸	۱-۱-۳-۸- تقابل علوم طبیعی و علوم اجتماعی در جغرافیا
۱۹-۹	۱-۱-۳-۹- ابعاد پدیداری در جغرافیا
۲۰-۱۰	۱-۱-۳-۱۰- سیر تکوینی علم جغرافیا
۲۱-۱۰-۱	۱-۱-۳-۱۰-۱- کیهان شناختی فرور و سطاب
۲۲-۲	۱-۱-۳-۲- جغرافیا در جهان اسلام
۲۳-۳	۱-۱-۳-۳- انقلاب علمی جغرافیا
۲۴-۴	۱-۱-۳-۴- انجمن‌های جغرافیایی
۲۵-۱۱	۱-۱-۳-۱۱- امپراطوری جغرافیایی و نهادی شدن جغرافیا
۲۶	سوالات آزمون‌های کارشناسی ارشد سراسری و دانشگاه آزاد مربوط به فصل یکم
۳۵	فصل دوم: روش‌ها و مفاهیم جغرافیایی
۳۵	(قسمت اول: روش‌ها و دیدگاه‌های فلسفی در جغرافیا)
۳۵-۱-۱	۲-۱-۱- جغرافیا و روش علمی
۳۶-۲	۲-۱-۲- نگرش سیستمی در جغرافیا
۳۷-۲-۱-۲-۱	۲-۱-۲-۱- روش تحلیل و روش سیستمی در جغرافیا
۳۸-۳-۱-۲-۱	۲-۱-۳-۱- دیدگاه تجربه گرایی
۳۹-۱-۳-۱-۲-۱	۲-۱-۳-۱-۲- نظریه مکان مرکزی
۳۹-۲-۱-۳-۱-۲	۲-۱-۳-۱-۲- نظریه استفاده از زمین
۳۹-۳-۱-۳-۱-۳	۲-۱-۳-۱-۳- نظریه مکان یابی صنایع
۴۰-۴-۱-۳-۱-۳-۱	۲-۱-۳-۱-۳-۱- نظریه حوزه‌های اجتماعی در داخل شهرها
۴۰-۵-۱-۳-۱-۳-۱	۲-۱-۳-۱-۳-۱- نظریه تأثیر متقابل فضای زندگی
۴۰-۳-۲-۱-۳-۲	۲-۱-۳-۲- علم تفسیری - تحقیق تفسیری

- ۴۱.....۲-۱-۳-۳- دانش انتقادی
- ۴۱.....۲-۱-۳-۴- مکتب پراگماتیسم
- ۴۲.....۲-۱-۳-۵- مکتب کارکردگرایی
- ۴۲.....۲-۱-۳-۶- مکتب کثرت گرایی (پلورالیسم)
- ۴۳.....۲-۱-۳-۶-۴- پل باگت و جغرافیای کثرت گرا
- ۴۴.....روش‌ها و مفاهیم جغرافیایی (قسمت دوم: مفاهیم جغرافیایی)
- ۴۴.....۲-۲-۱- مفهوم لایه زندگی
- ۴۴.....۲-۲-۲- مفهوم محیط در جغرافیا
- ۴۵.....۲-۲-۲-۱- مفهوم محیط جغرافیایی
- ۴۶.....۲-۲-۳- مفهوم مردم در جغرافیا
- ۴۷.....۲-۲-۴- مفهوم مرکز جاذبه جغرافیایی
- ۴۷.....۲-۲-۵- مفهوم تدریس و یادگیری
- ۴۷.....۲-۲-۶- مفهوم علت و معلول در جغرافیا
- ۴۸.....۲-۲-۷- مفهوم فرم و فرایند
- ۴۹.....۲-۲-۸- مفهوم روند در جغرافیا
- ۴۹.....۲-۲-۹- فرضیه
- ۴۹.....۲-۲-۱۰- نظریه
- ۵۰.....۲-۲-۱۱- مفهوم ناحیه
- ۵۱.....۲-۲-۱۱-۱- ناحیه از نظرگاه جغرافی دانان
- ۵۳.....۲-۲-۱۲- مفهوم زمان در جغرافیا
- ۵۴.....۲-۲-۱۳- مفهوم مکان در جغرافیا
- ۵۴.....۲-۲-۱۳-۱- خصیصه‌های مکان
- ۵۴.....۲-۲-۱۳-۲- ماهیت و هویت‌های مکانی
- ۵۵.....۲-۲-۱۳-۳- ماهیت مکان از نظر جان اوری
- ۵۵.....۲-۲-۱۳-۴- مفهوم مکان از نظر لوکرمین
- ۵۶.....۲-۲-۱۳-۵- مکان از دیدگاه رونالد جانستون
- ۵۶.....۲-۲-۱۳-۶- مفهوم جغرافیایی مکان
- ۵۷.....۲-۲-۱۳-۷- فرهنگ عامل افتراق مکان‌ها
- ۵۷.....۲-۲-۱۳-۸- نتیجه گیری: مکان، کانون علم جغرافیا
- ۵۷.....۲-۲-۱۴- مفهوم فضا در جغرافیا
- ۵۸.....۲-۲-۱۴-۱- عوامل سه گانه و شکل گیری فضا
- ۵۸.....۲-۲-۱۴-۲- پراکندگی فضایی
- ۵۹.....۲-۲-۱۴-۳- تصمیم گیری واسلوب فضایی

- ۵۹-۱۴-۲-۲- ابعاد فضا ۵۹
- ۵۹-۱۴-۲-۲- فرایند فضایی ۵۹
- ۶۰-۱۴-۲-۲- الگوهای فضایی ۶۰
- ۶۰-۱۴-۲-۲- ساختار فضایی ۶۰
- ۶۱-۱۴-۲-۲- تولید فضا ۶۱
- ۶۱-۱۴-۲-۲- افتراق مکان و فضا ۶۱
- ۶۲-۱۴-۲-۲- فضای جغرافیایی ۶۲
- ۶۲-۱۴-۲-۲- جغرافیای زمان و بعد فضایی ۶۲
- ۶۳-۱۴-۲-۲- مفهوم پخش فضایی ۶۳
- ۶۴-۱۴-۲-۲- محل آگاهانه، جایگزین فضا ۶۴
- ۶۵-۱۴-۲-۲- مفهوم بازساخت جغرافیایی ۶۵
- ۶۵-۱۵-۲-۲- تعریف، فلم و بازساخت ۶۵
- ۶۶-۱۵-۲-۲- جغرافیه رادیکال، و امر بازساخت ۶۶
- ۶۶-۱۵-۲-۲- بازساخت نیروی انسانی ۶۶
- ۶۷-۱۵-۲-۲- تقسیم فضایی ۶۷
- ۶۷-۱۵-۲-۲- بازساخت جغرافیایی در جهان سوم ۶۷
- ۶۷-۱۵-۲-۲- بازساخت کشورهای تازه مستقل ۶۷
- ۶۸-۱۵-۲-۲- بازساخت و چشم انداز جغرافیای تکنولوژی ۶۸
- ۶۸-۱۵-۲-۲- بازساخت جغرافیایی و نظام فورسیسم ۶۸
- ۶۹-۱۶-۲-۲- جغرافیا و اقتصاد سیاسی ۶۹
- ۷۰-۱۷-۲-۲- مفهوم توسعه ۷۰
- ۷۰-۱۷-۲-۲- توسعه چیست؟ ۷۰
- ۷۱-۱۷-۲-۲- مفهوم جغرافیایی توسعه ۷۱
- ۷۱-۱۷-۲-۲- جغرافیا و نوع جدید توسعه ۷۱
- ۷۲-۱۷-۲-۲- جغرافیای کاربردی، توسعه و تکنولوژی ۷۲
- ۷۳-۱۸-۲-۲- مفهوم سیستم در جغرافیا ۷۳
- ۷۴-۱۸-۲-۲- سیستم‌های جغرافیایی و مفاهیم پس خورندگی ۷۴
- ۷۶-۱۸-۲-۲- سیستم و اکوسیستم در جغرافیا ۷۶
- ۷۶-۱۸-۲-۲- جغرافیای کاربردی و نظریه‌های سیستم‌ها ۷۶
- ۷۷-۱۸-۲-۲- سیستم‌های جغرافیایی ۷۷
- ۷۸-۱۸-۲-۲- انواع سیستم‌های جغرافیایی ۷۸
- ۷۸-۱۸-۲-۲- مراحل شش گانه تحلیل سیستم‌های ناحیه‌ای ۷۸
- ۸۰- سوالات آزمون‌های کارشناسی ارشد سراسری و دانشگاه آزاد مربوط به فصل دوم ۸۰

فصل سوم: تفکرات و پارادایم‌های جغرافیایی.....	۱۰۱
(قسمت اول: نظریه‌های جغرافیایی).....	۱۰۱
۱-۱-۳- ناتنیل کاربنتر، نجات دهنده جغرافیا.....	۱۰۱
۱-۱-۳- وارنیوس و تفکر علمی.....	۱۰۱
۱-۱-۳- کانت، پدر استثنانگرایی.....	۱۰۲
۱-۱-۳- الکساندر همبولت، پدر جغرافیای نو.....	۱۰۳
۱-۱-۳- کارل ریتز و فلسفه غایت‌انگاری.....	۱۰۴
میراث علمی همبولت و ریتز:.....	۱۰۵
۱-۱-۳- آنتوان فردریک بوشینگ و نظام‌های نو در جغرافیا.....	۱۰۶
۱-۱-۳- اگوست کنت و فیزیک اجتماعی.....	۱۰۷
۱-۱-۳- مارگریتا بون و جغرافیای بورژوازی.....	۱۰۷
۱-۱-۳- بارانسکی و پهلپس جغرافیایی.....	۱۰۸
۱-۱-۳- پیتر کروپونین، الیزرکله و جغرافیای آنارشیستی.....	۱۰۸
۱-۱-۳- زندگی نامه پیر کروپوتکین.....	۱۰۹
۱-۱-۳- زندگی نامه الیزه رسه.....	۱۱۱
۱-۱-۳- جغرافیا و پست مدرنیسم.....	۱۱۱
۱-۱-۳-۱- تجدد- نوخواهی (مدرنیته).....	۱۱۱
۱-۱-۳-۲- پست مدرنیسم (فرانز گرای).....	۱۱۲
۱-۱-۳-۳- جغرافیای پست مدرنیستی.....	۱۱۲
۱-۱-۳-۱۲- جغرافیای زیبایی‌شناختی.....	۱۱۴
۱-۱-۳-۱۳- جغرافیا و عدالت اجتماعی.....	۱۱۴
۱-۱-۳-۱۴- جغرافیای معنوی.....	۱۱۵
۱-۱-۳-۱۵- جغرافیای شخصی.....	۱۱۵
۱-۱-۳-۱۶- جغرافیای ادبی.....	۱۱۶
۱-۱-۳-۱۷- جغرافیای ناحیه ای.....	۱۱۶
۱-۱۷-۱- دیدگاه‌های مهم در تحلیل ساخت گرایی ناحیه.....	۱۱۷
۱-۱۷-۱-۱- ناحیه به منزله واکنش مکانی به فرآیندهای سرمایه داری:.....	۱۱۷
۱-۱۷-۱-۲- ناحیه به منزله کانون هویت‌پذیری.....	۱۱۸
۱-۱۷-۱-۳- ناحیه به منزله زمینه ساز کنش اجتماعی.....	۱۱۸
۱-۱۷-۱-۴- ناحیه بندی به منزله نظام اقتصادی سرزمین.....	۱۱۹
۱-۱۷-۱-۵- ناحیه‌بندی طبیعی.....	۱۲۰
۱-۱۷-۲- جغرافیای ناحیه‌ای، عالی‌ترین فرم هنر جغرافیا.....	۱۲۰
۱-۱۷-۳- مکان، ناحیه و فرهنگ.....	۱۲۰

- ۱۲۱..... ۳-۱-۱۷-۵- جغرافیای ناحیه‌ای نو.....
- ۱۲۱..... ۳-۱-۱۷-۶- تمثیل ساختاری ناحیه.....
- ۱۲۲..... ۳-۱-۱۷-۷- بازساخت، عامل مهم در جغرافیای ناحیه‌ای.....
- ۱۲۲..... ۳-۱-۱۸- جغرافیای کاربردی.....
- ۱۲۳..... ۳-۱-۱۸-۱- مشخصات چهارگانه تحقیقات جغرافیای کاربردی.....
- ۱۲۳..... ۳-۱-۱۸-۲- موضوعات جغرافیای کاربردی.....
- ۱۲۴..... ۳-۱-۱۸-۳- تحلیل جغرافیای کاربردی از مکان.....
- ۱۲۴..... ۳-۱-۱۸-۴- جغرافیای کاربردی و سیاست عمومی.....
- ۱۲۴..... ۱-۱۸-۵- جغرافیای کاربردی و تصمیم‌گیری.....
- ۱۲۵..... ۳-۱-۱۸-۶- جغرافیای کاربردی و آینده‌شناسی.....
- ۱۲۵..... ۳-۱-۱۸-۷- جغرافیای کاربردی و پیش‌بینی دلفی.....
- ۱۲۶..... ۳-۱-۱۹- نظریه پخش در جغرافیای کاربردی.....
- ۱۲۶..... ۳-۱-۱۹-۱- ماهیت پخش در فضای جغرافیایی.....
- ۱۲۷..... ۳-۱-۱۹-۲- تورستن استراند و نظریه پخش.....
- ۱۲۷..... ۳-۱-۱۹-۳- نواحی کانونی در نظر پخش - تراوش.....
- ۱۲۷..... ۳-۱-۱۹-۴- نظریه پخش و سازمان فزاینده جغرافیایی.....
- ۱۲۸..... ۳-۱-۱۹-۵- کم و کاستی‌ها در نظریه پخش - تراوش.....
- ۱۲۹..... تفکرات و پارادایم‌های جغرافیایی (قسمت دوم: پارادایم‌های مسلط در جغرافیا).....
- ۱۲۹..... ۳-۲-۱- پارادایم، تعریف و قلمرو.....
- ۱۳۰..... ۳-۲-۱-۱- پارادایم‌های جغرافیایی.....
- ۱۳۱..... ۳-۲-۱-۲- مثالواره‌های جغرافیایی.....
- ۱۳۱..... ۳-۲-۲- پارادایم اکولوژی (جبر محیطی).....
- ۱۳۳..... ۳-۲-۲-۱- عوامل محیط طبیعی و تمدن‌های انسانی.....
- ۱۳۴..... ۳-۲-۲-۲- چارلز داروین و نظریه جبرگرایی.....
- ۱۳۵..... ۳-۲-۲-۳- فردریک راتزل و جبر جغرافیایی.....
- ۱۳۶..... ۳-۲-۲-۴- الن سمیل و جبر محیطی.....
- ۱۳۷..... ۳-۲-۲-۵- گریفیت تیلور و جبر خطی.....
- ۱۳۸..... ۳-۲-۲-۶- السورث هانتینگتن و جبر آب و هوایی.....
- ۱۴۰..... ۳-۲-۲-۷- هارلن باروز و اکولوژی انسانی.....
- ۱۴۱..... ۳-۲-۲-۸- ویلیام موریس دیویس، پدر علم ژئومورفولوژی.....
- ۱۴۱..... ۳-۲-۲-۹- توماس مالتوس و جبر مالتوسی.....
- ۱۴۲..... ۳-۲-۲-۱۰- هلفورد مکیندر و جبر محیطی.....
- ۱۴۳..... ۳-۲-۲-۱۱- جی. روسل اسمیت و جبر محیطی.....

- ۱۲-۲-۳- سرتوماس هولدیج وجبر محیطی ۱۴۴
- ۳-۲-۳- پارادایم امکان گرایی (اختیار) ۱۴۴
- ۱-۳-۲-۳- ویدال دولابلاش و مکتب اختیار ۱۴۵
- ۲-۳-۲-۳- ژان برون و امکان گرایی ۱۴۷
- ۴-۳-۲-۳- مکتب اگزستانسیالیسم ۱۴۸
- ۵-۳-۲-۳- جبر فرهنگی ۱۴۸
- ۴-۲-۳- پارادایم چشم انداز ۱۴۹
- ۱-۴-۲-۳- قلمروهای چشم انداز ۱۴۹
- ۲-۴-۲-۳- تعریف چشم انداز ۱۵۰
- ۳-۴-۲-۳- رنویژ چشم انداز ۱۵۱
- ۴-۴-۲-۳- نقد مکتب مورفولوژی چشم انداز ۱۵۱
- ۵-۴-۲-۳- کارل ساورر مکتب ررفولوژی چشم انداز ۱۵۲
- ۵-۲-۳- پارادایم کوروژیم (باحیثه گرایی) ۱۵۳
- ۱-۵-۲-۳- نقد نظریات هارتس برن ۱۵۴
- ۶-۲-۳- پارادایم جغرافیا به منظر علم فضایی ۱۵۵
- ۱-۶-۲-۳- سازمان اجتماعی و سازمان فضایی ۱۵۷
- ۲-۶-۲-۳- سازمان اقتصادی و تغییرات سازمان ۱۵۷
- ۳-۶-۲-۳- جبر تکنولوژیک در جغرافیا ۱۵۸
- ۴-۶-۲-۳- نقد مکتب علم فضایی ۱۵۸
- سوالات آزمون های کارشناسی ارشد سراسری و دانشگاه آزاد مربوط به فصل سوم ۱۶۱
- نمونه سوالات چهارگزینه ای ۱۹۰
- کنکور کارشناسی ارشد فلسفه جغرافیا ۱۹۰
- منابع مورد استفاده ۲۰۳